Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Vereniging Boerenbelang Schiermonnikoog
[redacted]

Directoraat Generaal
Landelijk Gebied en Stikstof

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/lvvn

Behandeld door
[redacted]

Datum
Betreft Reactie brief Schiermonnikoog

Ons kenkmerk
DGLGS / 108760729

Uw kenmerk
2026Z16240/2026D42490

Bijlage(n)

Geachte [redacted]

Ik dank u voor uw brief waarin u verzoekt om bij het verder uitwerken van de stikstofplannen rekening te houden met de bijzondere situatie van Schiermonnikoog. Het kabinet heeft veel respect voor de stappen die boeren de afgelopen jaren vrijwillig en uit eigen inspanning hebben in willen zetten. Deze proactieve houding wordt gezien en gewaardeerd.

Allereerst wil ik benadrukken dat biologische en extensieve melkveebedrijven met hun bedrijfsvoering al een positieve bijdrage aan de natuur- en waterkwaliteit leveren. Het kabinet vindt het belangrijk dat nieuwe maatregelen goed aansluiten bij boeren die al stappen hebben gezet. Zo wordt onderzocht of de voorgestelde bedrijfsemissienormen aansluiten bij de bedrijfsvoering van deze biologische en extensieve bedrijven. Mogelijk is er een aanpassing van de bedrijfsemissienormen of extra (financiële) ondersteuning nodig deze bedrijven. Voor biologische melkveebedrijven is het daarnaast het voornemen om een uitzondering te maken op de norm voor broeikasgasemissies. Hoe die uitzondering eruit komt te zien, wordt de komende maanden uitgewerkt.

Dan over de specifieke situatie op Schiermonnikoog. U vraagt om bij de verdere uitwerking van het beleid de bijzondere situatie van de melkveehouderij op Schiermonnikoog als afzonderlijk gebied te beoordelen. Daarbij vraagt u rekening te houden met de reeds gerealiseerde emissiereducties, de ingezette extensivering en het feit dat deze reducties vrijwillig zijn gerealiseerd met behoud van de bestaande rechtsgeldige natuurvergunningen.

Voor het aanwijzen van zones rond Natura 2000-gebieden is een goed beeld van de lokale gebiedssituatie en verdiepende kennis nodig. Provincies zijn daar sterk in belegd. Hiervoor lopen op dit moment gesprekken met de provincie Fryslân. Daarbij benutten we onder andere landschaps-ecologische systeemanalyses, natuurdoelanalyses, emissiegegevens en gebiedskennis over de agrarische sector.

In het Natura 2000-gebied ‘Duinen Schiermonnikoog’ zijn knelpunten aan de orde waarvan een deel van oorzaken mogelijk in de zone grenzend aan het gebied zijn

gelegen, zoals problemen met de waterhuishouding en overbelasting met stikstof. Met behulp van de inzichten van de provincie kunnen conclusies worden getrokken of verslechtering voor dit Natura 2000-gebied samenhangt met landbouwactiviteiten en grondgebruik rondom het gebied en of zonering een zinvolle maatregel is om knelpunten voor dit gebied te verminderen of weg te nemen.

Mocht voor 'Duinen Schiermonnikoog' worden geconcludeerd dat een zone nodig is, dan is nog vorm te geven welke maatregelen daar gepast zijn. In de brede zin wordt ingezet op extensieve landbouw die past bij de instandhouding en het herstel van het Natura 2000-gebied. Boeren zullen worden gevraagd om aan een set regels te voldoen die stuurt op een extensieve landbouw die past bij het Natura 2000-gebied. Welke regels rondom het Natura 2000-gebied zullen gelden wordt nog vormgegeven, waarbij rekening wordt gehouden met welke drukfactoren aan de orde zijn in het specifieke gebied.

Hoeveel er nog in een gebied moet gebeuren om aan de regels te voldoen, hangt af van de al gezette stappen in een gebied. Stappen die al zijn gezet, zoals de reeds gerealiseerde emissiereducties door vrijwillige reductie van de veestapel, extensivering van de bedrijfsvoering, managementmaatregelen en deelname aan de Samenwerkingsregeling in veenweidegebieden en Natura 2000-overgangsgebieden tellen mee. Deze gezette stappen maken de inspanning naar het voldoen aan de regels die sturen op een extensieve vorm van landbouw minder groot.

Het kabinet realiseert zich dat de opgave waar u als boer in Nederland voor staat, groot is – en dat geldt in het bijzonder voor ondernemers in en rondom Natura 2000-gebieden. De aangekondigde maatregelen brengen onzekerheid en uitdagingen met zich mee, en ik wil benadrukken dat u hierin niet alleen staat.

Samen met de provincies werkt het Rijk aan een stevig pakket aan ondersteunende instrumenten, bestaand en nieuw, om de benodigde veranderingen in en rondom natuurgebieden te ondersteunen. Het pakket zal bedrijven ondersteunen in een extensivering om aan regels te voldoen en biedt desgewenst mogelijkheid tot een omschakeling naar biologisch, waarbij zoveel als mogelijk rekening wordt gehouden met koploperbedrijven. Deze ondersteuning komen bovenop de algemene ondersteuning die voor alle boeren beschikbaar is. Zoals mogelijkheden voor innovatie, extensivering, omschakeling, verplaatsing of – indien gewenst – op een waardige manier stoppen. Daarnaast leveren Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen ook een gezamenlijke inspanning om de

aanpassingen in de bedrijfsvoering zo goed mogelijk te faciliteren, door bijvoorbeeld de inzet van nationale en provinciale grondbank en een grondstrategie per gebied.

Ik ben mij zeer bewust van de onzekerheid die het aangekondigde beleid met zich meebrengt. Uw zorgen en vragen worden serieus genomen, en wij blijven ons inzetten voor heldere kaders en passende oplossingen.

